

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра епізоотології та паразитології

«Затверджую»

Завідувач кафедри
епізоотології та паразитології

«__» _____ 2020 р.

 (Кассіч В.Ю.)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

ПП.11 Паразитологія та інвазійні хвороби

Спеціальність: 211 «Ветеринарна медицина»

Освітня програма: ОПП «Ветеринарна медицина»

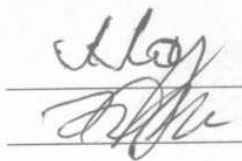
Факультет: ветеринарної медицини

2020 – 2021 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни «Паразитологія та інвазійні хвороби» для студентів за напрямом підготовки 211 «Ветеринарна медицина».

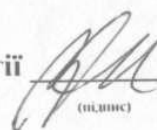
Розробники: ст.викладач Лазоренко Л.М.

ст.викладач Негреба Ю.В.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри епізоотології та паразитології
Протокол № 15 від "1" червня 2020 року

Завідувач кафедри епізоотології та паразитології

(Кассіч В.Ю.)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

Л.Г. Улько

Декан факультету ветмедицини

О.Л. Нечипоренко

Методист відділу якості освіти /
ліцензування та акредитації

Зареєстровано в електронній базі: дата: 03.07 2020 р.

© СНАУ, 2020 рік

© Негреба Ю.В., Лазоренко Л.М., 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 21 «Ветеринарна медицина»	<i>Нормативна</i>	
Модулів – 3	Спеціальність 211 «Ветеринарна медицина»	Рік підготовки:	
Змістових модулів: 3		2020-2021 й	
		Курс	
		3	-
		Семестр	
		6-й	-
Загальна кількість годин – 90	Освітній ступінь: <i>магістр</i>	Лекції	
		16 год	-
		Лабораторні	
		30 год.	-
		Самостійна робота	
		44 год.	-
		Індивідуальні завдання: -	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 1		Вид контролю: <i>Виконання письмового завдання, залік</i>	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання - 33.3/566.7% (30/60)

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є навчити студентів досліджувати хворих на інвазійні хвороби тварин, ставити діагноз, готувати необхідні форми лікарських засобів, виписувати на них рецепти, проводити лікування та оволодіти навиками з організації лікувальних і профілактичних протипаразитарних заходів у господарствах різної форми власності.

Завданням дисципліни є оволодіння студентами теоретичних і практичних знань із питань екології збудників паразитозів та біологічного забруднення ними навколишнього середовища.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: Теоретичні основи і основну термінологію біологічної науки паразитології та інвазійних хвороб тварин. Основну характеристику трематод, цестод та нематод, їх будову, класифікацію, клінічні ознаки хвороб, що вони викликають у тварин та птиці, патологоанатомічні зміни, дію паразитів на організм, профілактику та заходи боротьби з ними. Прижиттєва та посмертна діагностика трематодозів, цестодозів та нематодозів. Основну характеристику, їх будову, класифікацію, клінічні ознаки хвороб, що вони викликають у тварин та птиці, патологоанатомічні зміни, дію паразитів на організм, профілактику та заходи боротьби з цестододами. Прижиттєва та посмертна діагностика цестодозів.

Вміти: користуватися основною термінологією біологічної науки паразитології та інвазійних хвороб тварин. Своєчасно і правильно встановити діагноз на ту чи іншу хворобу, що викликана трематодами, цестодами та нематодами, розробити заходи боротьби та біоекологічної профілактики даної хвороби у неблагополучному господарстві. Своєчасно і правильно встановити діагноз на ту чи іншу хворобу, що викликана трематодами, цестодами та нематодами, розробити заходи боротьби та біоекологічної профілактики даної хвороби у неблагополучному господарстві.

4. Програма навчальної дисципліни

Програма з дисципліни «**Паразитологія та інвазійні хвороби тварин**» рекомендована і затверджена Департаментом науково-освітнього забезпечення АПВ та розвитку сільських територій Міністерства аграрної політики та продовольства України 11 червня 2014 року.

Змістовий модуль 1. Біологічні та екологічні основи паразитизму

Тема 1. Роль зоопаразитології у формуванні лікаря ветеринарної медицини. Вчення про інвазійні хвороби. Охорона праці при роботі з інвазійнохворими тваринами. Правила роботи в лабораторії (відділі) паразитології. Біологічні основи паразитизму. Закони та рівні паразитизму.

Морфо-біологічна характеристика трематоди і цестод. Морфо-біологічна характеристика нематод і акантоцефал. Монопаразитарні та поліпаразитарні системи. Сучасні лабораторні методи досліджень у паразитології.

Тема 2. Епізоотологія інвазійних хвороб. Гельмінтози тварин. Зажиттєва діагностика гельмінтозів тварин. Посмертна діагностика гельмінтозів тварин. Правила пересилки матеріалу для паразитологічних досліджень. Вчення Б.Н. Павловського про природну вогнищевість трансмісивних хвороб. Вчення О.П. Маркевича про паразитоценози та асоціативні хвороби тварин. Фізіологічні аспекти організму тварин, ураженого збудниками інвазії. Методи імунологічних досліджень інвазованих тварин.

Змістовий модуль 2. Трематодози тварин та птиці.

Тема 1. Дикроцелідози та парамфістоматидози тварин. Трематодози тварин. Навколишнє середовище та шляхи його забруднення яйцями трематоди. Паразитологічна ситуація щодо трематодозів та шляхи її вивчення. Лабораторні та клініко – епізоотологічні методи діагностики фасціолозу і дикроцеліозу. Фасціолопсоз свиней. Парамфістомози жуйних тварин. Еуритремоз жуйних тварин. Простогоніmoz птиці.

Тема 2. Трематодози м'ясоїдних тварин та птиці. Лабораторні та клінічні методи діагностики еуритремозу і парамфістоматозів жуйних тварин, простогоніmozу птиці. Диференційна діагностика опісторхозу м'ясоїдних тварин та трематодозів птиці. Відпрацювання життєвих та посмертних методів діагностики трематодозів тварин. Хастилезіоз овець.

Тема 3. Цистицеркози тварин та теніози людей. Навколишнє середовище та шляхи його забруднення члениками та яйцями цестод. Екологічні, епізоотологічні та епідеміологічні особливості збудників цестод. Гельмінтологічна ситуація щодо цестодозів та шляхи її вивчення. Цистицеркози великої рогатої худоби та свиней. Методи життєвої діагностики цестодозів тварин. Цистицеркози тварин (тенуїкольний, пізіформний, овівний). Ценурози тварин. Ехінококози тварин.

Змістовий модуль 3. Цестоди, цестодози та нематодози тварин.

Тема 1. Тенідози м'ясоїдних тварин. Цестодози жуйних тварин, коней та птиці. Цистицеркози та ценурози тварин. Теніози м'ясоїдних тварин. Тенідози м'ясоїдних тварин (ехінококоз і альвеококоз, дипілідіоз, мезоцестоїдоз та дифілоботріоз). Проведення гельмінтологічних досліджень в лабораторії паразитології.

Аноплоцефалітози жуйних тварин, аноплоцефалідози коней. Цестодози птиці. Дипілідіоз і дифілоботріоз тварин. Мезоцестоїдоз тварин.

Тема 2. Нематоди і нематодози тварин. Нематоди тварин. Навколишнє середовище та шляхи його забруднення яйцями і личинками нематод. Гельмінтологічна ситуація щодо нематодозів та шляхи її вивчення. Розробка лікувально-профілактичних заходів за гельмінтозів тварин. Сучасні методи дослідження за нематодозів у різних видів тварин. Гангулетеракідоз гусей і скрябінемоз овець

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	Усьо- го	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Загальна паразитологія												
<i>Змістовий модуль 1. Біологічні та екологічні основи паразитизму</i>												
Тема 1. Роль зоопаразитології у формуванні лікаря ветеринарної медицини. Вчення про інвазійні хвороби.	8	2		2		4						
Тема 2. Епізоотологія інвазійних хвороб. Гельмінтози тварин.	10	2		4		4						
Разом за змістовим модулем 1	18	4		6		8						
Модуль 2. Трематоди та їх систематичне положення												
<i>Змістовий модуль 2. Трематодози тварин та птиці.</i>												
Тема 3. Дикроцелідози та парамфістоматидози тварин.	10	2		4		4						
Тема 4. Трематодози м'ясоїдних тварин та птиці.	12	2		4		6						
Тема 5. Цистицеркози тварин та теніози людей.	12	2		4		6						
Разом за змістовим модулем 2	34	6		12		16						
Модуль 3. Цестодози і нематодози тварин												
<i>Змістовий модуль 3. Цестоди, цестодози та нематодози тварин</i>												
Тема 6. Тенідози м'ясоїдних тварин. Цестодози жуйних тварин, коней та птиці.	14	2		4		8						
Тема 7. Нематоди і нематодози тварин.	12	2		4		6						
Тема 8. Аскаридатоzi тварин.	12	2		4		6						
Разом за змістовим модулем 3	38	6		12		20						
Усього годин	90	16		30		44						

6. Теми та план лекційних занять

№	Назва теми	Кількість
---	------------	-----------

з/п		ГОДИН
1	<p>Тема 1. Роль зоопаразитології у формуванні лікаря ветеринарної медицини. Вчення про інвазійні хвороби.</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення паразитології її зміст та значення в системі ветеринарних медичних і біологічних дисциплін. 2. Типи взаємовідносин організмів у природі, визначення паразитизму і класифікація паразитів. 3. Біологічні та морфологічні адаптації паразитів до хазяїнів та рівні паразитизму 4. Характеристика хазяїв паразитів. 5. Номенклатура інвазійних хвороб. 6. Джерела і шляхи зараження тварин збудниками інвазійних хвороб. 7. Міграція, локалізація і фіксація паразитів в організмі хазяїна. 	2
2	<p>Тема 2. Епізоотологія інвазійних хвороб. Гельмінтози тварин.</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Епізоотичний процес при інвазійних хворобах. 2. Хіміотерапія і хіміопротекція при інвазійних хворобах. 3. Основи біоекологічної профілактики інвазійних хвороб. 4. Визначення, зміст і обсяг ветеринарної гельмінтології. 5. Особливості патогенезу і імунітету при гельмінтозах. 6. Епізоотологічна класифікація гельмінтозів, екстенсивність та інтенсивність інвазії. 7. Загальна характеристика трематоди і їх систематичне положення. 	2
3	<p>Тема 3. Дикроцелідози та парамфістоматидози тварин.</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фасціольоз тварин. 2. Дикроцеліоз жуйних тварин. 3. Парамфістомози жуйних тварин. 4. Еуритремоз жуйних тварин. 5. Простогоніоз птиці. 	2
4	<p>Тема 4. Трематодози м'ясоїдних тварин та птиці.</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опісторхоз (клонорхоз), аляріоз, метагоніоз та нанафієтоз м'ясоїдних тварин. 2. Ехіностоматидози та нотокотилідози птиці. 	2
5	<p>Тема 5. Цистицеркози тварин та теніози людей.</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Цистицеркоз великої рогатої худоби. 2. Цистицеркоз свиней. 3. Цистицеркози тварин (тенуїкольний, пізіформний, овісний). 4. Ценурази тварин. 5. Ехінококози тварин. 	2
6	<p>Тема 6. Теніїдози м'ясоїдних тварин. Цестодози жуйних тварин, коней та птиці.</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теніози і теніїдози м'ясоїдних тварин. 2. Дипілідіоз м'ясоїдних і мезоцестоїдоз 3. Дифілоботріоз тварин. 4. Аноплоцефаліози жуйних тварин. 	2

	5. Аноплоцефалідози коней. 6. Цестоди птиці.	
7	Тема 7. Нематоди і нематодози тварин. План: 1. Морфологічна та біологічна характеристика нематод їх систематика. 2. Оксіуратози тварин. 3. Гетеракідози птиці.	2
8.	Тема 8. Аскарідатози тварин. План: 1. Аскароридоз свиней 2. Параскароз коней 3. Неоакарроз телят 4. Аскарідіоз курей 5. Аскарідатози м'ясоїдних	2
	Разом	16

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Охорона праці при роботі з інвазійно-хворими тваринами.	2
2	Морфо-біологічна характеристика трематоди і цестод.	2
3	Морфо-біологічна характеристика нематод та акантоцефал	2
4	Зажиттєва та посмертна діагностика гельмінтозів тварин.	2
5	Трематодози тварин, лабораторні та клініко – епізоотологічні методи діагностики фасціольозу і дикроцеліозу.	2
6	Лабораторні та клінічні методи діагностики еуритрематозу і парамфістоматозів жуйних тварин, простогоніозу птиці.	2
7	Диференційна діагностика опісторхозу м'ясоїдних тварин та трематодозів птиці. Відпрацювання зажиттєвих та посмертних методів діагностики трематодозів тварин	2
8	Цистицеркози великої рогатої худоби та свиней.	2
9	Цистицеркози та ценурози тварин.	2
10	Теніози м'ясоїдних тварин.	2
11	Теніодози м'ясоїдних тварин (ехінококоз і альвеококоз, дипілідіоз, мезоцестоїдоз та дифілоботріоз).	2
12	Аноплоцефалітози жуйних тварин, аноплоцефалідози коней.	2
13	Цестодози птиці.	2
14	Нематоди тварин.	2
15	Нематодози тварин. Розробка лікувально-профілактичних заходів за гельмінтозів тварин.	2
	Разом	30

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Правила роботи в лабораторії (відділі) паразитології Правила пересилки матеріалу для паразитологічних досліджень.	4

2.	Фасціолопсоз свиней.	6
3.	Хастилезіоз овець.	6
4.	Методи зажиттєвої діагностики цестодозів тварин.	6
5.	Проведення гельмінтологічних досліджень в лабораторії паразитології.	6
6.	Дипілідіоз і дифілоботріоз тварин.	6
7.	Мезоцестоїдоз тварин.	6
8.	Гангулетеракідоз гусей і скрябінемоз овець	4
	Разом	44

7. Методи навчання

1. Методи навчання за джерелом знань:

1.1. *Словесні*: розповідь, пояснення, робота з книгою (читання, виписування, конспектування, виготовлення таблиць, опорних конспектів тощо).

1.2. *Наочні*: демонстрація, ілюстрація, спостереження.

1.3. *Практичні*: лабораторний метод, практична робота.

2. Методи навчання за характером логіки пізнання.

2.1. *Аналітичний*

2.2. *Індуктивний метод*

2.3. *Дедуктивний метод*

3. Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів.

3.1. *Частково-пошуковий (евристичний)*

3.2. *Дослідницький*

4. **Активні методи навчання** - використання технічних засобів навчання, екскурсії, групові дослідження, самооцінка знань, використання навчальних та контролюючих тестів, використання опорних конспектів лекцій.

5. **Інтерактивні технології навчання** - використання мультимедійних технологій.

8. Методи контролю

1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС

2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація)

3. Полікритеріальна оцінка поточної роботи студентів:

- рівень знань, продемонстрований на практичних, лабораторних та семінарських заняттях;

- активність під час обговорення питань, що винесені на заняття;

- результати виконання та захисту лабораторних робіт;

- самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань;

- результати тестування;

- письмові завдання при проведенні контрольних робіт;

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота			СРС	Разом за модулі та СРС	Атестація	Сума
Модуль 1 – 21 балів	Модуль 2 – 28 балів	Модуль 3 – 21 балів				
Змістовий	Змістовий модуль 2	Змістовий				

модуль 1					модуль 3					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	15	85 (70+15)	15	100
10	11	9	9	10	11	10				

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Методичне забезпечення

1. Дахно І.С., Дахно Г.П., Негреба Ю.В., Лазоренко Л.М., Савчук І.М. Біоекологічна зоопаразитологія. Методичні вказівки до проведення лабораторно-практичних занять. Сумський НАУ. Суми, 2008. – 21 с.

Рекомендована література

Базова

1. Секретарюк К.В., Сварчевський К.В. Основи екологічної зоопаразитології. Львів.: Универсум Плаблишинг, 2007. 358 с.
2. Нев'ядомська К.А. Загальна паразитологія. Київ.: Вища школа, 2006. 483 с.
3. Галат В.Ф., Березовський А.В., Сорока Н.М. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин. Київ.: Вища освіта, 2003. 464 с.
4. Галат В.Ф., Березовський А.В., Сорока Н.М. Прус М.П. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин. Київ.: Вища освіта, 2004. 238 с.
5. Дахно І.С., Березовський А.В., Галат В.Ф. Атлас гельмінтів тварин. Ветінформ, 2001. 118 с
6. Дахно І.С., Дахно Ю.І. Екологічна гельмінтологія: Навч. Посібник. Суми.: Козацький вал, 2010. 220 с.

Допоміжна

1. Вербицький П.І., Достоевський П.І. Довідник лікаря ветеринарної медицини. Київ.: Урожай, 2004. 1280 с.

2. Галат В.Ф., Березовський А.В., Сорока Н.М. Прус М.П. Інвазійні хвороби свиней: Навчальний. Київ.: НАУ, 2006. 94 с.
 3. Галат В.Ф., Березовський А.В., Сорока Н.М. Прус М.П. Інвазійні хвороби коней: Навчальний посібник. Київ.: НАУ, 2008. 154 с.
- Boch J., Supperer R. Veterinarmedizinische Parasitologie. Berlin und